

Новата учебна година: отвъд оценките, НВО и ДЗИ

1.9.2026 - | Фондация на бизнеса за образованието

Как да помогнем на младите хора да направят информиран избор за професионалното си бъдеще.

С началото на учебната година отново идват познатите въпроси: какво предстои в училище, кога да започне подготовката за НВО или ДЗИ, какви частни уроци са нужни, коя специалност е перспективна, кой университет е достъпно престижен. Всичко това, разбира се, е важно, но когато мислим за професионалното бъдеще на нашето дете, ученик или студент, съществените въпроси са други – къде то се чувства на мястото си, какво го вдъхновява и в каква среда би искало да учи, работи и живее?

Младите хора ще бъдат активни на пазара на труда през следващите десетилетия, в които професиите, технологиите и нужните умения ще се променят многократно. Едва ли повечето от младежите ще останат в една професия за цял живот. Затова кариерният избор все по-малко прилича на тунел, в който веднъж влизаш и продължаваш само напред, а все повече представлява стълба с различни посоки и възможност да преминаваш към нови роли и дори сфери.

В допълнение, често пъти съветите на най-близките възрастни стъпват върху представи за пазара на труда отпреди 20-30 години.

Повече от две десетилетия работата на Фондация на бизнеса за образованието с ученици и студенти ни показва колко важно е кариерното ориентиране да започва със самопознанието, а не с готов списък от „подходящи“ професии. Днес това е още по-ключово, защото изборът вече не е еднократно решение за една единствена работа, а подготовка за поредица от образователни и професионални преходи.

Съвременният интегративен подход в кариерното ориентиране също поставя акцент върху процеса – да свържем интересите, ценностите и силните страни на младия човек с реалните възможности за образование, развитие и работа. Поради изброените горе причини кариерните тестове в profesii.info – платформата, която ФБО създаде и продължава да надгражда, използват международно утвърдения модел RIASEC на Джон Холанд. Той не търси една „правилна“ професия, а помага да се разбере какви дейности и работна среда привличат човека.

Интересно е какво показват резултатите на самите млади хора. Все по-често при тях ясно се открояват не един или два, а поне два-три силно изразени професионални типа.

Profesii.info - подкрепа за кариерен избор

Безплатна платформа за ученици, студенти, родители, учители и кариерни консултанти
Направете най-новия тест за **професионални ценности**

Един ученик може едновременно да има интерес към технологии, творчество и предприемачество; друг – към науката, общуването и работата с хора. Това не прави избора потруден, а отваря повече възможни посоки. В свят, в който професиите все повече се пресичат, подобна комбинация може да се превърне в предимство и да даде по-голяма свобода при

бъдещи промени в кариерата.

Професионалните интереси са една от важните страни, които се разглеждат в кариерното ориентиране, но не са единствената. Заедно с тях значение имат кариерните ценности, силните страни, мотивацията, образователните възможности и реалността на пазара на труда. Именно върху това по-цялостно разбиране на човека и контекста стъпва съвременният интегративен подход в кариерното консултиране. Кариерните ценности добавят още един важен пласт – какво човек очаква от бъдещата си работа и професионална среда. Именно поради тази причина през това лято добавихме в profesii.info **нов тест за кариерните ценности** и допълва тестовете за интереси, като помага разговорът да стане по-пълнен и по-смислен.

Един тест може да даде добра отправна точка, но сам по себе си не е достатъчен. Резултатите имат стойност, когато бъдат разгледани в контекст и свързани с реални образователни и професионални възможности, а тук ролята на кариерните консултанти, учителите, родителите и менторите остава ключова. Затова тази есен, като утвърден партньор на Lidl България, кариерните консултанти на ФБО ще предлагат **индивидуални блиц консултации и кратки групови сесии** по време на три събития, на които иновативният формат **Career UP** – кариерно ориентиране за младежи ще участва. Форматът стартира през 2025 г., а тази година продължаваме съвместната работа по него, като непрекъснато го подобряваме. Първите две събития са с фокус студенти и млади хора в началото на кариерата си, а **Базарът на професиите** е подходящ за гимназисти и техните родители.

Блиц срещи с кариерни консултанти през есента на 2026

Кошер – 17 септември в Интер експо център

Career Show – 5 октомври в Арена 8888 София

Базар на професиите – 16-17 октомври в Планет Шварц София

Не забравяйте, че най-ценният резултат от всяко кариерно ориентиране не е намирането на еднозначен отговор на въпроса „какъв да стана“, а способността човек да прави информирани избори отново и отново, когато образованието, работата и животът му предложат следващата посока.

Фотореалистичното изображение е създадено с помощта на ChatGPT.

<https://fbo.bg/%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%B0-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%BE%D1%82%D0%B2%D1%8A%D0%B4-%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BD>